

OPINIE

[Marc Cosyns](#)

Huisarts en academisch consulent Vakgroep Volksgezondheid en Eerstelijnszorg UGent.

Kwetsbaar maar krachtig

© iStock

#samenveerkrachtig is de slogan van de tiendaagse van de geestelijke gezondheid, van 1 tot 10 oktober. Er zijn honderden activiteiten verspreid over Vlaanderen die je mentale gezondheid een boost willen geven.

Ik had willen schrijven over het open deurweekend van 7 en 8 oktober, het weekend van de Vlaamse geestelijke gezondheidszorg, in handen van Te Gek!?"Het initiatief werd 'Open Geestdagen' gedoopt", [schrijft onze directeur van Artsenkrant](#). Misschien is 'dopen' hier wat ongelukkig gebruikt, een te gevoelig woord in deze godvergeten tijden...

Ik wil niet over ontdopen schrijven alhoewel ik zelf ontdoopt ben op paasmaandag 1981 maar ook niet over de 'Open Geestdagen' want mijn voornemen wordt doorkruist door belangwekkend nieuws van het Jan Palfijnziekenhuis in Gent.

Neen, niet over de perceptieverschillen en het groter [vertrouwen van de zorgverleners](#) aldaar in griep- dan in covidvaccin, maar over de afloop van het onderzoek inzake een 'onrechtmatige euthanasie'.

Bijna twee jaar na de [heisa in het Jan Palfijnziekenhuis](#) vernamen we dat onze collega, Jan Rodenbach, niet vervolgd zal worden. Het gerechtelijk onderzoek is eindelijk afgerond en het parket zal de buitenvervolginstelling vragen. Dat bevestigt zijn advocaat Walter Van Steenbrugge, auteur van het recente meer dan lezenswaardige boek 'Operatie Kerk: of hoe Justitie knielde voor de Kerk in operatie Kelk en het euthanasieproces'. Het zal een grote opluchting zijn voor de collega en gelukkig had hij een grote veerkracht, samen ondersteund door vele collega's.

“

[#samenveerkrachtig ook in de zorg rond het levenseinde](#)

Ik schreef toen een [verontwaardigde column](#) die ik hier in herinnering wil brengen met volgende passage: "**Het-kan-echt-niet** dat collega's voor hun zorg bij het levenseinde, zonder gehoord te zijn of enig overleg, als misdadigers aangeklaagd worden, in de cel belanden en meteen geschorst. We moeten vermijden en aanklagen dat een strafwet uit revanche of als zagezegde 'kwaliteitscontrole' kan misbruikt worden. Dat wetgeving inzake levenseindbeslissingen zich daartoe leent, vraagt des te meer om dringende evaluatie."

Ondertussen worden er nieuwe onderzoeken geopend en lopen er verdere onderzoeken naar zagezegde onrechtmatige euthanasietoepassingen, bijna allemaal op aanklacht van collega's, uit revanche, zoals recent in juli '23 openbaar werd in Boortmeerbeek.

De advocaten Van Steenbrugge en Mussche maken zich sterk dat de strafwetgeving zal aangepast worden op basis van een door hun afgedwongen arrest van het Grondwettelijk Hof. Op 20 oktober 2022 verklaarde dit Hof dat de [euthanasiewet ongrondwettelijk](#) was omdat er geen onderscheid in strafbepaling is. Benieuwd of dit zal meespelen in de redenen van buitenvervolginstelling van collega Rodenbach, voorzien op 27 oktober.

In het geval van collega Van Hove die nog terecht staat voor schadevergoeding na zijn vrijspraak in het beruchte euthanasieproces, wordt de uitspraak alsmaar uitgesteld... In afwachting van aangepaste wetgeving?

Men spreekt al lange tijd dat men er binnenskamers mee bezig is maar het is alleszins nog niet opgenomen in het voorstel van minister van Justitie Vincent Van Quickenborne. Zijn 'voorontwerp van wet tot wijziging van diverse wetten die het departement Justitie sneller, menselijker en straffer dienen te maken' werd

goedgekeurd in de ministerraad van 21 april 2023 en ligt binnenkort ter stemming voor in de Kamer.

“

De hamvraag is niet of de euthanasiewet moet aangepast worden maar wanneer men eindelijk de politieke moed zal hebben om kort en krachtig, los van de macht van en de blijvende knieval voor de Kerk, euthanasietoepassing over te hevelen naar de patiëntenrechtenwet

Uit welingelichte bron vernemen we dat aanpassingen met specifieke strafbepalingen alsook een te wijzigen werking van de euthanasiecommissie, noodzakelijk op basis van [de uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#), niet eenvoudig zijn, zelfs grondwettelijk onmogelijk gezien de vervlechting met de wetgeving betreffende de rechten van de patiënt en de palliatieve zorg.

Die vervlechting komt des te meer tot uiting in de casus van collega Rodenbach. Bij deze terminale 92-jarige patiënt die al langer dan door de natuur voorzien, leefde door de medische zorg was er een te verwachten overlijden binnen de 24 uur. Het was kiezen tussen laten 'stikken' of een menswaardig sterven bezorgen, momentaan op verzoek bij middel van barbituraten of geleidelijker met midazolam gecombineerd met morfine.

De hamvraag is niet of de euthanasiewet moet aangepast worden maar wanneer men eindelijk de politieke moed zal hebben om kort en krachtig, los van de macht van en de blijvende knieval voor de Kerk, euthanasietoepassing over te hevelen naar de patiëntenrechtenwet. Of om op zijn minst een gedoogbeleid toe te laten waar alle levenseindbeslissingen [met open geest en zorgzaamheid, transparant en zonder angst voor vervolging](#) kunnen uitgevoerd worden en geregistreerd in het geïntegreerd medisch zorgdossier. #samenveerkrachtig ook in de zorg rond het levenseinde.

(Misschien kan het huidige Franse voorstel, gebaseerd op de meer dan twintig jaar ervaring van de Beneluxlanden, Canada en Australië tot inspiratie dienen. Madame Firmin Le Bodo, ministre déléguée chargée de l'organisation territoriale et des professions de santé, legde in Frankrijk recent, na het vertrek van de paus uit Marseille, een wetsvoorstel voor, om actieve stervenshulp (l'aide active à mourir) en palliatieve zorg een plaats te geven als zorgbehandeling in le Code de la Santé Publique, naast preventie, onderzoek, therapie en continue zorg. Een gezamenlijke wet met duidelijke definities en procedures, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. Het [Europese levenseindeonderzoek](#) bevestigt dat patiënten de meest hoogstaande kwalitatieve zorg ontvangen in een palliatieve zorgsetting waar alle levenseindebeslissingen, ook euthanasie vroegtijdig besproken, overlegd, in het dossier gedocumenteerd en mogelijk uitvoerbaar zijn, zonder onderscheid en gelijkwaardig.)

[Kwetsbaar maar krachtig - Actueel - Artsenkrant.com](#)